

Redactiunea

se affia in
stat'a lui Leopoldu Nr. 44.
merile nefrancate nu se primescu
nu numai de la correspundintii re-
vi ai „Federatiunii.“ Scrisori
nu se publica. Articlii tra-
si nepublicati se voru arde si nu
mai la cerere expresa se retorna.

FEDERATIUNEA

Diurnal politici, literari, commerciali si economici.

Appare Joi-a si Domineca.

Pretul de Prenumeratune:
Pre trei lune . . . . . 3 fl. v. a.
Pre siese lune . . . . . 5 " "
Pre annulu intregu . . . . . 10 " "

Pentru Romanii:
Pre an. intregu 30 Fr. = 30 Lei n.
Pre 6 lune 16 " = 16 "
Pre 3 — 8 " = 8 "

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taxa timbrale
pentru fiecare publicatune separa-
ratu. In locul deschis 20 cr. de linia.
Unu esemplar costă 10 cr.

Budapest'a, 8/20 Juniu 1874.

schimbarile personali in ministeriu-
nume de resbellu nu inceta de a
ocupă diaristică d'in Austro-Un-
a. Tote diariele se frementa a des-
caus'a acestoru schimbari neas-
te si fiind că neci unul nu ga-
caus'a cea adeverata, se facu felu
de conjecture si commentarie,
inse, paru a portă frica cum-
schimbarile intrevenite nu sunt in
ea constitutionalismului, de ora ce
este, că elle sunt a se consideră ca
amnele prossime realizari a unor
si intentiuni d'a se subtrage in
affacerile militari de la contro-
constitutiunale. Alte diarie, si a
celle d'in Translaitani'a, incepura
descoperi temerile, că schimbarile
sunt preludiul loviturei ce se
stesce cu mana lunga in contr'a
smului; dupa acestea, positiunea
Andrássy inca ar fi ammenintata si
urmare schimbarile personali prog-
ca schimbarea sistemului. Diariele
Vieau'a se ferescu a attinge acesta
la delicate, numai „Correspondint'a
nationale“ se grabesce a resipl te-
de fratilor Siamesi de d'in coce,
curandu-i că armonia cea mai de-
ceva domnesce, pentru că „una mana
pre alta“, apoi si nemtii si magia-
numai sprigindu-se bine impru-
tu potu sustiené si mai de parte
mati'a ici si colo; articlulu finesce
asecurarea, că daca soldatesc'a ar
sa ce-va contr'a lui Andrássy,
gulu său si fratele de cruce ca-
riu. A u e r s p e r g ar sari nu-
decătu intru ajutoriu, spre ape-
lui. Tote aceste sunt a se luă
„grano salis“ si assecurari de
felu semena multu cu assecură-
birilor Sultanului, tramsisi la cu-
nefericitu, condamnatu de a fi su-
atu cu sfora, sbirii adica stringandu-
a grumadiulu nefericitului, se
ca i striga mereu „nu te teme, nu te
pana candu lu sugruma. — Ter-
tu de 10 anni, pre cătu timpu ade-
inchiaiasse la 1867, pactulu mili-
financiare intre Austri'a si Un-
a, spira in an. 1877. pana atunci
celle lunga Imperatia, ca Ddieu să
ca ci d'in dualismu multu mai
dar in fine, se va toc si ellu,
se tocescu tote in lume si mai
sculele celle relle. Pre nemti
altu i geneza drepturile stipulate
rilor prin pactulu dualisticu deci
a vomu mira, daca la 1877. vien-
voru starul ca se schimbe unele
alle pactului, seau dupa impre-
ni, potu intregu pactulu se-lu pre-
si spre acestu scopu pregatirile
se se initieze d'in bunu timpu.
nacum ap'a au cursu bine pre mor'a
loru, că-ci magiarii, lassati si ei,
si data dupa 300 de anni, a am-
pe petiorele loru, rêu se compre-
sa in tote directiunile, că-ci ei,
nisi „nascuti legiferatori“, „esserci-
tin rutin'a parlamentaria“ se dedera
lu că neci chiaru in asta privintia
harnici, dar apoi administrati-
loru, vai deu ea! justiti'a loru si rea
apricata de scumpa, dar' apoi preste
risip'a loru financiaria, i-au com-
missu in facia lumei, incătu Vien-
potu, cu dreptu cuventu se se pro-
la superioritatea loru in tota pri-
ta. Un'a numai lipsesce, ca la an-

1877. situatiunea politica a Europei se
nu traga dunga preste societatele Vien-
neziloru, ceea ce de s'ar intemplă, atunci
nu ei, neci magiarii adica nu cei infra-
titi, cu duplicea loru supremacia, ci cei
asta-di impilati voru trage folosele, pre-
cum acest'a se cuvinte si precum se si
intempla in epoc'a nostra, infensissima
opresiunii si a totu felulu de initiatit.

Evenimentele parlamentarie d'in
Franci'a ar paré că sunt favorabili gu-
vernului republican si că monarchia,
ori imperialismul, ar fi devenit, de si
nu impossibile, dar celu pucinu inlatu-
rate pre multu timpu, dupa primirea
propunerii lui Casimiru Perier, ca ce-
cestiune de urgentia: pentru intemaria
re a republicei si dupa respingerea
propunerii lui Larocheoucauld-Bisaccia
pentru restauratiunea monarchiei,
inse numai se pare, dar in fondu luerurile
stau altmirea, că-ci mai nainte de tote,
se nu perdemu d'in vedere că majorita
voturilor de la 15 Juniu, c. au fostu
numai de 4 (345 contr'a 341 voturi) si
că acesta „mica“ differintia in favore a
republicei potu disparu nu numai, ci a se
schimbă in defavorea republicei, candu
propunerarea trecuta prin comiss. de con-
stitutiune, d'impreuna cu reportulu aces-
tei-a se va presentá éra-si in camera, spre
a fi luata la discussione meritoria, prin
urmare, cunosandu de alta parte ma-
noperele monarchistilor (legitimisti si
bunapartisti) de adere adi la un'a, mane
la alta propunere, spre a face adi ma-
joritate, d'in minoritatea de eri, — se
nu ne grabim cu judecat'a, neci cu
sperantiele preaincmetate pentru re-
publica, adica pentru libertatea popo-
rului, ci se acceptămu cu sangre rece
resultatulu a supr'a sortii propunerii
lui Perier, ceea ce cu anevoie va se fia
in favorea republicei.

Junctiunile.

Espunerea de motive asupra con-
ventiunei pentru accordarea
junctiunilor pre la punctele Pre-
dealu si Verciorov'a.

Domnilor deputati,

Dupa lunge negotiari, guvernul romanu
s'a potutu intellege cu acelle-a allu impe-
riului austro-ungaru spre a forma allatu-
rat'a conventiune ce are onore a suppune la
approbarea d-vostre, relativa la legarea lin-
ielor nostre ferrate cu acelle alle Un-
gariei pre la Verciorova si Predealu.

Necessitatea si utilitatea juctiunilor,
adeca continuarea neintrerupta a traficului
căilor nostre ferrate si in statele vecine,
sunt de multu admisse si recunoscute la noi.

Principiul este necontestabil: desvol-
tarea productiunei nostre agricole si pro-
portiunea avutiei generale voru cresce in
reportu directu cu intinderea căilor de com-
unicatiune legate cu alle statelor vecine:
Isolare una linie ferrata de aceea a veci-
nilor este neproductivitatea sa chiaru. Tote
liniele ferrate din Europa au, in generale,
caract-ru de internationale. Altu felu misca-
rea loru aru serví numai pentru transitulu
interioru: ceea ce aru fi prea micu in re-
portu cu ceea ce produce aceea-si linia in-
data ce transitulu devine internationale.

Amu facutu dejà in parte applicarea
acestui principiu prin legarea drumurilor
nostre ferrate din Romani'a de preste Mil-
covu pre la Iscani si Ungheni.

Inse marea artera a liniei nostre fer-
ate in totu lungulu Carpatiloru, despre
fruntari'a de la nordu, in tota Romani'a de

din coce de Milcovu, a remas inca odata, se
affa inca nelegata cu liniele veciniloru
nostru.

Inconvenientele acestei isolari se simtu
din dì in dì.

Misarea intregei nostre retielle de dru-
muri ferrate de la Romanu-Ploiesci-Cra-
iov'a-Verciorov'a este redussa numai la
transitulu interioru, pre cătu timpu acesta
retie va continua a sta nelegata cu aceea
a veciniloru. Inaltele come alle Carpatiloru
despartindu-ne de imperiulu vecinu si de
restul Europei, gurile nostre de communi-
catiune esteriore continua a fi numai portu-
rile despre Dunare.

Sciti inse, d-lor deputati, cătu acest'a
communicare este restrinsa si neregulata.
Ea depinde de timpu si de starea apelor.
Érn'a communicatiunea pre Dunare este in-
chisa; vîr'a este forte desu si in timpu
lungu intrerupta din caus'a scaderei apelor.

Ne trebuesc doue gure de communi-
catiune mai large, mai intinse, permanente
si regulate. Ele nu se potu stabilis de cătu
prin legarea liniei nostre ferrate cu alle
veciniloru pre la punctele cele mai impor-
tante.

Negrissită că, dupa deschiderea liniei
de la Bucuresti la Romanu si Iscani, am
dobandit u treccere, care ne pune in com-
unicatiune directa si sigura cu Lemberg,
cu Pest'a, Vienn'a si Occidente si care a
mai micisiorat u inconvenientele isolarii nostre.
Inse acesta trecere internationale de forte
mare folosu pentru localitatile vecine nu
pote se correspunda la tote trebuintele ge-
nerale si se faca a disparé inconvenientele
isolarii pentru restul tierrei. Misarea pre
acest'a linia, pentru ceea mai mare parte a
tierrei, este lunga si de ocolu, si impune
callelor si marfurilor sacrificie de tim-
pu si de cheltuile, cari nu potu ajută des-
voltarea relatiunilor comerciale si cari
ne oprescu d'a sustiené concurint'a in con-
ditii egale.

Ast-fel, din caus'a isolarii arteriei nos-
tre ferrate celle mari, commerciul si pro-
ductiunea agricole a tierrei nostre continua
a nu se poté folosi de tote avantajile ce
poté oferi o mare linia internationale.

Este dura timpulu ca se legămu cătu mai
currudu liniele nostre ferrate cu acelle alle
veciniloru de preste Carpati, si se stergemu
ast-fel inconvenientele unei isolari, care
n'ar fi existat, daca, dintru inceputu,
nu s'ar fi facut la noi gresiile d'a otar
o mare retie de drumu ferratu, care se se
oprésca la Verciorov'a, fara a ne assecurá
mai antâi, prin una conventiune, ca si ve-
cinii nostri se vina la acelle-a punctu
cu liniele loru.

Inca din annulu 1869 s'a facutu ne-
contentite incercari de cătra guvernele nos-
tre trecute spre a eliminá acelle inconve-
niente si a legá liniele nostre ferrate cu alle
imperiului austro-ungaru. Ast-fel vedem
că, print'nu diurnal allu consiliului de
ministrului, din 3 Noembre 1869, subscrissu
de principale Dimitrie Ghica, domni M.
Cogalniceanu, A. Golescu si G. Manu, se
otaresce „a se legá liniele nostre ferrate cu
celle din statulu austro-ungaru, pre la punctele
Orsiov'a si Brassiovu, si se autorisá
ministrului din afara ca se inchiaia una con-
ventiune in acelle sensu.

Aceea-si ideea se continua suptu mi-
nisteriulu urmatoriu presidat de d. A. G.
Golescu. Ea se affirma din nou print'nu
diurnal din 3 Martiu 1870, candu se nu-
mesce si unu delegatu romanu pentru in-
chiaarea conventiunei pentru juctiunile de
la Orsiov'a si Brassiovu. In instructiunile ce
d. A. Golescu dà acestui delegatu, la 25
Martiu 1870, se adauge ca se se propuna

delegatului austriacu si juctiunea de la
Filia la Vulcanu, facundu-se din acest'a
una conditiune sine-qua-non a liniei Bra-
siovu-Galati.

Acestu adaussu era in accordu c'unu
proiect de lege insintat Adunare in cur-
sul lunei lui Martiu, annulu 1870, de cătra
ministrul d. Cozadini, formulat in urm'a
propunerei a noue d-ni deputati.

Apoi s'a recunoscutu assemenea forte
necessaria si una alta juctiune pre la Uzu,
Oituzu seu Palanca, care se se lege cu linia
de la Agiudu-Galati.

In sensulu acestei necessitatii, consa-
crata si prin una lege din Martiu 1872, s'a
facutu, precum sciti, conventiunea din 1872
care propunea legarea liniei nostre ferrate
pre la patru puncturi, adeca la Vercio-
rov'a, Vulcanu, Predealu, Uzu ori Oituzu.
Inse acesta conventiune nu a potutu in
annulu 1873 intruni majoritatea voturilor
d-vosta.

De atunci guvernul nostru a continu-
at negocierile cu guvernul vecinu sia
cautat u inchiaia una alta conventiune in
conditiuni mai lese de essecutatu, si asi-
cum, in marginea mediulocelor nostre finan-
ciare, se satisfaca trebuintele economice alle
ambelor tierre vecine, cari au interesse iden-
tice in acesta cestiu.

Multe si varie potu fi, intr'unu viitoru
mai multu seu mai pucinu departatu, lega-
turele cari potu ave linie nostre ferrate
cu acelle alle veciniloru, si anume cu acelle
alle Austro-Ungariei.

Celle acum inse cunoscute, acellea ade-
ca a căror utilitate practica s'a constatat
si s'a impus, sunt, precum am dîssu, cele
patru linie cari attingu fruntari'a nostra pre
la punctele Verciorov'a, Vulcanu, Predealu,
Uzu ori Oituzu, seu Palanca. La aceste punctu-
ri se mai potu adauge si acelle-a recu-
noscutu ca prea utile, pre la Turnu-Rosiu
(Rothenthurm).

Inse sarcinile financiare ce ar adduce
essecutarea de-o-data a toturoru acestor
linie ne impunu obligatiunea d'a limita
numerul loru, si d'a allega pre cele mai ur-
gente, pre acellea a căror infinitare o ceru
mai grabnicu interesele economice alle am-
belor parti contractante.

Nu am prejudecatu nimicu prin con-
ventiunea de facia asupr'a neci unei-a din
juctiunile ce in viitoru se potu face intre
liniele ferrate alle ambelor tierre. Am re-
cunoscutu chiaru, si am declaratu prin asta
conventiune, utilitatea celor trei juctiuni
pre la Vulcanu, Turnu-Rosiu si Uzu ori
Oituzu. Inca, pentru acesta din urma junc-
tiune, ve propunem, prin proiectul de lege
care insotiesce conventiunea, ca se ne au-
torisati a construi capatul seu de la Ad-
judu la Oon'a.

Inse, prin conventiunea invita intre
noi si guvernul austro-ungaru, a trebuitu
din cau'a consideratiunilor financiare de
cari am vorbitu mai susu, se reducemu la
doue juctiunile cari trebuesc essecutate
mai currudu, adeca in terminu de patru
anni de la data schimbului ratificarielor
acestei conventiuni.

Aceste doue juctiuni, cari se impunu
inaintea toturoru si cari satisfacu, intr'unu
modu mai grabnicu si mai reale, interesele
economice alle ambelor tierre vecine, sunt
juctiunile pre la puncturile Verciorov'a si
Predealu allu fruntariei nostre.

Construirea acestor linie nu mai suf-
fere intardiere, potem dejà dice că una
parte din sacrificie s'a facutu prin nepro-
ductivitate ce are se suffere linia de la Pi-
tesci la Verciorov'a, pre cătu ea va sta
inca infundata la fruntarie, fara se aiba
misarea transitului internationale.

Este dara urginte si indispensabile, este una conditiune esentiala pentru productivitatea liniei noastre ferate si prosperitatea commerciului si agriculturii noastre, ca se ne punem in comunicatiune directa si imediata, prin aceste doue puncturi de junctiuni, cu liniele ferate din Europa, cu centrul celor mari ale commerciului si industriei europene.

Din punctul de vedere economic, utilitatea acestor doue linii este de-una evidentia necontestata; din punctul de vedere financiar, esecutarea loru se poate efectua fara multa greutate, fara neci una sdruncinare in financele noastre.

S'a obiectat de unii, ba s'a si credutu de altii, ca aceste doue linii de junctiuni, pro la Verciorov'a si Predealu, aru fi destinate a-si face concurrentia, si ca inca cea de la Predealu, pre vallea Prahovei, aru pota se faca concurentia cellei de la Verciorov'a si se-i compromitta prosperarea.

Temerii vane; eresie economice!

Fia-care linia ferata are pre miscarea sa propria si naturale, se-si creeaza unu trafic locale prin desvoltarea prosperarii ce respandesc impregiurui, in catu nu are temere de neci una concurentia destruitora a altelui linie.

Daca, pre langa acestu traficul locale, se va adauge traficul internationale de importu seu esportu, precum si traficul de transi, intellege ori-cine ca vitalitatea si prosperarea unei linii este de-felui asurata.

Traficul locale a fia-carei din aceste doue linii este cu totul deosebitu; ellu corespunde la nisca trebuintie si deservesce nisca interesu cu totulu separate, astu-fel in catu ori-ce concurentia intre dinsele este chiar impossibile.

Lini'a Verciorov'a strabate in lungul seu Romani'a mare de la Ploiesci la Oltu, si Romani'a mica pre valile Oltetului si Giului pana dincolo de Severinu. Lini'a de la Brasiovu da viata valii Prachovei de la Ploiesci la Predealu, si desvolta productiunea salinelor nostre de la Teleg'a.

Servitiele fia careia d'in aceste linii finindu cu totu distinete, tota concurentia ce elle si-potu face este numai in bine: adica a anima, a invia, a face se prospere, care mai de care, localitatile pre unde ele strabatu.

Dara subtu punctulu de vedere allu transitului international, una concurentia vetematoria intre ambele linii, si mai alesu a liniei de la Predealu contr'a cellei de la Verciorova, si va ea de temutu?

Nici de cum. Fia-care linia, si subtu acestu punctu de vedere, presinta servitiele si avantagiale selle speciali, care i assicura prosperitatea.

Pre una lini'a, aceea Verciorov'e, se face mai alesu unu traficul international cu Austria si Germania. Pre lini'a de la Predealu se punu mai alesu in relatiuni directe si mai apropiate de transportu commerciului si productiunile Transilvaniei cu centrele comerciale din Mediterran'a si Anglia.

Luandu acum fia-care linia in parte, ecce ce observam:

Ambete linie se intrunesc la Pest'a. Dara de la Buccuresci la Pest'a, prin lini'a Verciorov'a-Timisor'a, sunt 878 chilometri; prin lini'a Brasiovu sunt 890 chilometri. — Prin urmare, subtu reportul distantiilor, lini'a de la Verciorov'a presinta avantagiul cu este mai scurta cu 12 chilometri preste lini'a de la Brasiovu.

Ea mai are si alte avantagie.

Lini'a de la Verciorov'a percurse prin Carpati locuri mai pucinu ripose si inalte de catu cea de la Brasiovu. Prin urmare declinurile si declivitatile ei sunt mai pucinu forte ca la lini'a de pre Prahov'a. Pre candu prospitul lini'i de la Buccuresci la Timisor'a nu presintia in generale una declivitate mai mare de unul la suta, nici curbe de radie inferioare de 400 metri, lini'a de la Ploiesci-Brasiovu va presintia in unele locuri declivitatii cari voru trece 25 pentru mila, si curbe de mai pucinu de trei sute metri de radie.

Avantagiul acestor-a topograficu allu liniie de la Verciorov'a este important. Atatul calatorii catu si marfurile au una interessa pozitiva a preferi lini'a Verciorov'a. Traf-

culu ei devine si mai siguru candu cugetam ca doue companie numai posseu tota lini'a de la Buccuresci la Pest'a prin Verciorov'a: compania actionarilor drumului romanu si compania Staatsbahn din Austria.

Asi in catu, in ceea ce priveste miscarea liniei Verciorov'a, ea va avea, din cauza distantiei, totu traficul pentru Austria din Romani'a, cea mare si cea mica, la resaritul de Buccuresci. Era regiunea de la apus, si anume Moldova, si are relatiunile selle mai directu cu porturile de la Galati si Brail'a, si subtu acestu reportu traficul linielor nostre nu pota fi attinsu.

Resulta ore de aici ca lini'a de la Ploiesci la Brassiovu prin Predealu (Tömöös) va fi in conditiuni de inferioritate, si nu va fi productiva?

Nici de cum.

Afara de traficul locale, care, dupa cum amu disu, este insemnat, mai alesu prin prosperitatea si productiunea crescandu ce se va desvolta la ocnene de la Teleg'a, acesta linia va luu, din diu'a antai a circularii selle, insemnat si secular'a miscare commerciale, care exista intre Transilvania si Romani'a. Relatiunile commerciali intre aceste tierre mai alesu cu industrial'a si laborios'a cetate a Brasiovului; nu voru pota de catu se creasca si se indouiesca in pucinu timpu prin stabilirea unei linii ferate de communication. Acestu, dara, elementu de miscare si de prosperare este asurata acestei linii.

Dara mai are si alte elemente, cari au una influentia directa si asupra prosperitatii linielor nostre ferate. Aceste elemente constau in miscarea de importu si esportu care are se se stabilesca printre liniele nostre de la Transilvania Brasiovu si una parte din Ungaria cu Marea-Negra, Odessa, Italia, Francia si Anglia.

In adeveru, distanti'a de la Brassiovu la Brail'a, prin Ploiesci, este numai de 289 chilometri. Avendu astu-fel deschisa calle spre Marea-Negra, Transilvania, care pana acum era ca inchisa, si va pota esporta in mari cantitati tote produssele industriale si avutului seu pamant. Totu prin acesta calle ea va importa article de consumatiune pentru Transilvania din media-di-a Europei, din Francia, Anglia, etc., article cari nu pota se le adduca asta-di prin callele Pestei si Viennei, atatu de lunga si costisitoria.

Prin urmare, Romani'a va servir de una calle mare, prin care se voru cobori in centrul si in media-di-a Europei summa de productiuni agricole, cari pan'acum nu pota trece Carpatii.

Una assemenea miscare este, cum am disu, de natura a asigurata prosperitatea linielor nostre de la Predealu, si a mari traficul cellei latte linii de la Ploiesci-Braila-Galati.

Asi dara, obiectiunile ce s'ar pota face din punctul de vedere economic, contr'a unei-seu altei-a din aceste linii, cadu cu totulu inaintea logicei, inaintea faptelor positive.

Preoccuparea din punctulu de vedere financiaru, ca prin construirea liniei de una suta chilometri, de la Ploiesci-Predealu, si plat'a unei garantie chilometrica, ne aradruncina pota financiale, nu trebue asumarea se ne ingrigasca.

Din ambele aceste linii de junctuni trebuie se constatamai antai, ca cumai aceea de la Predealu seu Timisiu constiuente pentru noi una noua sarcina, cea de la Verciorov'a exista deja concessa; numai Ungaria are se construiesca una noua linia de la Temisor'a prin Orsiov'a, la Verciorov'a.

Apoi, lini'a de la Predealu, a carei singura sarcina portam, are se fia terminata si pusa in exploatare, ca si cea de la Verciorov'a, numai dupa patru anni de la ratificare. Pana atunci dara nu vomu avea a portu sarcina annuitatilor.

Dara cum va sta positiunea nostra financiara, dupa patru anni in reportu cu drumurile de feru?

Este evidinte, mai antai, ca intraga productiunea linielor nostre existente va cresce, si ne va usiora multa sarcinele annuitatilor actuale.

Dara traficul de acum allu acestor-a linii

actuale in exploatare, produce 14,000 franci de receta bruta pre chilometru, apoi trebue se admittemu ca si lini'a de la Pitesti la Verciorov'a, care va fi terminata la finele acestui anu, va produce acelui-a si venitul. Acesta noua linia va contribui inca a mari traficul liniei de la Pitesti la Buccuresci, care asta-di abia i-acoperi spesele.

Nu este ince indouela ca cu catu timpul trece, cu atatu traficul pre intraga acesta linia se va mari; astu-fel in catu, dupa patru anni de acum inainte, productiunea intregei linii ferate pana la Verciorov'a fiindu multu mai insemnata, acesta ne va cauza una diminuare in plat'a de anuitati pentru vechia retea, care ne va ajuta a accoperi noua anuitate a liniei de la Ploiesci la Predealu.

La aceste cresteri naturale alle productiunei vechielor linii ferate in timpul de patru anni, se pota adauge insemnatarea economiei, ce va pota realizata administratiunea retielei actuale a drumurilor ferata, indata dupa deschiderea liniei de la Temisior'a la Verciorov'a, prin eftinetea cu care va cumpara prin Banatu materialul combustibil si sinele (railurile) nove, precum si prin pretiulu avantajosu cu care ea va pota vinde totu in Banatu sinele vechie. Tote aceste economie constituiesc insomnate avantagie, cari viu in favorea tesaurului publicu, micsiorandu anuitatile de platitu.

Asi dara, prin productivitatea liniei vechie si economiele causate prin liniele de junctuni, tesaurul nostru si-usiureza sarchinele vechie astu-fel in catu, dupa patru anni, pota portu altele nove.

Dara lini'a insa-si de la Ploiesci la Predealu si Brassiovu are si ea se produca, daca nu mai multu, cellu pucinu atatu catu si liniele actuale. Am vedutu catu de numeroase sunt elementele si de productiune.

Este dara positivu ca aceasta productiune are se micsioreze, in una buna proportiune, anuitatea d'a se plati de statu.

Daca apoi era-si vomu cugeta ca mai sunt si alte sarchine alle statului, cari au se micsioresc seu se stanga preste cativa anni, cum este, de exemplu, anuitatea drumului de feru de la Buccuresci, la Giurgiu, in cifra de 2,010,000 franci care inceteaza in an 1876, intiallegem lesne ca statul va fi, fara gena, in positiune d'a plati anuitatea liniei Predealu, care se aprecieza de omeni competitenti ca nu va trece preste trei milione franci.

Daca la aceste consideratii vomu mai adauge si altele de una ordine generale, cum este marimea avutilor si intinderea transactiunilor comerciale prin legature directe si regulate cu tota Europa, desvoltarea moral si materiale a tierrei, crescerea avutiei si creditului publicu prin acesea a avutiei sa creditului privat; daca, dicu, vomu considera tote aceste fenomene cari s'au ivit in tote tierrei, cari s'au afatu in fazele in cari suntemu noi, vomu intellege, totu statu de lesne, ca costulor nostre ferate cu alle altor state, in locu d'a appasa financiile nostre, voru fi unu mediulocu mai multu de usiorare loru.

Astu-fel, d-lorii deputati, sum convinsu ca si d-v. ca si noi, apreciati ca aceasta conventiune ce vi presintam, subscrissa de delegatii ambelor guverne, corespunde la cele mai positive interese alle tierrei.

Votandu aprobarea ei veti face se inceze isolarea drumurilor nostre ferate, veti assicura productivitatea loru, voti asociatia Romani'a intr-unu modu directu cu miscarea cea mare commerciale din tota Europa, si veti coronata, ca se dico astu-fel, oper'a cea mare a cestioni drumurilor de feru romane opera care este a d-v. insi-ve, ca ci d-v. ati fostu chiamati anii trecuti, a da solutie acestei mari cestioni.

Ministrul secretarul de statu la departamentul affacerilor straini, B. Boierescu

urmatorie: a cottulu Liptó contr'a darilor directe, si pentru sistarea sielor slovaceci din T. Sz. Márton, Váralja si N-Rózsa. — Petitionea Cassiova contr'a §§-loru din novell'a privitor la „vechiu indreptatire de alii si „votarea nominala“. — A scaun Sinc'a-mare si Mediasiu in cauza armrei fundului regescu; a cottulu Abau tra' urcarii darilor directe si contr'a rariei; a cottulu Vesprimu pentru la-cere de activitate a municipiilor, si tru novell'a elect; — petitionea Trencelor pentru impreunarea callei ferr.

tale cu calile ferr. din Romani'a; — departe petitionea mai multor cetatilor scaunului Muresului pentru redarea pssiunilor domneschi. — A. Molnár senta petit. corpului professoral a prandie de statu din Csurgó, in care solutiune egala cu a professorilor de la nasie; I. Hajós petit. professorilor Clusiu, totu in aceea causa, Ant. Molnár a profes. din Dev'a totu in aceea-si sa; — E. László presenta petit. al 619 cotatiuni din Szentesz pentru infiniti banchi nat. independiente.

Presedint. prezinta credentialele de statu d'in cerc. Mediasiu G. Baussi anuncia, ca St. Teleeszky dep. Or Mare, espirandu terminalu de 30 dille definitivu vericatu.

Wahrmann intreba pre min. de voiesce in tempul celu mai securu presinte proiectul de la lege prin care se assecuro drepturile proprietarilor de leta ipotecare de la osebitele instituti diarie de creditu?

Min. Pauler insemana, ca aceasta stiune se pertracta in consiliu ministrului lipsesc decatul prelucrarea si apoi sentarea proiectului, ceea ce se va face incepertul sessionei venitorie.

B. Solymossy ar dori, ca proiectul seu de resoltiunea se se puna la ordine in sied. prossima.

E. Horn cere ca proiectul seu de incassarea restantelor de dare, a pertractedie in sied. pross.

Min. Ghyczy observa ca ministerul are cauza a tainut intenziunea ce are de proiectul d'in cestione. Din partea primelor proiectul pentru ca nu va prin dispute financiare inopportune si micsiore die creditul tierrei candu curgotatiunile pentru imprumuturi.

G. Várad y face intrebare ministrului presedintei in privinti'a agendelor care in restul sesiunii pres. pentru ordinead Vre guvernul se inchidia sessiunea in data de pertractarea proiectului de incompatibili si a nov. electorale, si vre ca se nu se pertracteze si alte cestioni de importanta.

Min. Bittó respunde, ca guvernul prezinta inca 4. proiecte a fara de nov elect. si proiectul de incompatibil. an inarticularea conventiunei intre Austro-garia si Romani'a in cauza junctiunii concessiunea pentru lini'a Timisior'a-Oradea, apoi proiectele pentru schimbarea punctelor d'in concessiunile linielor ferata — Siopronu — Eberfart si acela valleia Vagului.

Comis. centr. prezinta reporturile despre proiectele de legi pentru clinicei la universit., pentru creditul suplementar de 500,000 fl. ajutorarea municipiilor lipsite, si punctul de lege relativu majoritatea femeilor.

Min. Pauler respunde la intenziunea facuta de Wächter, in cestionea sesiunilor Talmaci, Branu si Salonta, sau facutu studie profunda a suprafata lorilor relatiuni, era proiectul de la acesta privintia se va prezenta in campania data cu incepertul sessionii de toamna.

La ordinea dillei e a treia, cea proiectelor desbatute in sied. de Viarecata. Anume proiectele despre organizarea judecarii, despre immunitatea rului assessorilor la tribunalulu comun si cambiale din Bpest'a, despre organul officiului statisticei regnicolare. Campania prezinta fara observatiune.

Urmadu motivarea proiectului prezent de Vidliczky pentru amortisirea imobilului de 153 million. — In proiect de resolutiune este espusu ca min.

Camer'a deputatilor Ungariei.

Siedint'a de la 16. Juniu 1874.

Presedint: B. Perczel. Notari: Mihaelyi, Huszár si Beóthy. Din partea guvernului: Bittó, Ghyczy, Szapáry, Pauler, Trencsé, Wenckheim si Szende.

Presedintele prezinta petitionile

presente proiectu de lege in caus'a acest' a
odata cu presentarea budgetului an. ven.

Vidliczkay: nu e de lipsa, ca se
stivediu mai pre lungu proiectul meu,
resolut, care stă in legatura strinsa cu
institutiunile noastre financiare. — Amortis-
tarea se poate efectua in diferite mo-
duri, dar la tota intemplarea astă ca se
să atace bunurile statului. — Problemă
stătu de grea in cătu nu se poate amena-
nu in anu si e temere, ca nu cum-
se fime intardat. Dupa parerea mea
mai cu scopu a statorii mediulocel de
amortisare, si numai dupa aceea a luă
imprumutul. Nu e secretu, că amortis-
tarea imprumutului nu se poate face fără at-
gerea bunurilor statului, precum se pare
si anunciat: acest' a dl. min. de fin. atât
clubulu deachistilor cătu si in camera.

Ca se potemu vindre bunurile statului
a de ruinarea tierrei, trebuie se reformă-
antău starea nostra financiară.

Este de necesitate imperiosa ca se se-
stică bancă nation. ung. si institutiile
crediti, si ca in casu de vindere a bu-
nurilor statului, să nu se eschida proprie-
tă avută din Ungaria, căci eschidiendu-
class'a avuta din tierra, va urmă aceea
ericeire, că ne voru coplessi strainii.

Să nu se perdia din vedere, că instrai-
ndu-se bunurile statului prin vendiare,
a abundante isvoru allu vistieriei publice
va infundă, deci seccandu acestu-a, tre-
să meditămu d'in bunu timpu a supr'a-
dului d'a-lu supplini.

Oratorele reflectă si la objectionile fa-
se contr'a proiectului său; inainte de tote
a. fin. a declaratu in clubulu deachistu,
de ora ce proiectul min. nu poate fi ga-
pre incepertul sessiunei, ven. — pro-
iectul de res. a lui Vidliczkay este de a
respinge. — Dupa parerea oratorelui nu
media respingerea proiectului său de reso-
lutiune din caus'a scurtămei tempului, si ter-
mulu se va poté amenă. Elu nu cere unu
nu proiectu, pana in detaiuri ci unulu, in
tre se se espuna generalmente sorgintele si
odulu amortisarei. Detaiurile se voru
din la timpul său, — s'ar mai poté
iectă, că partea a două din imprumutu
e inca redicata; dar dupa parerea sa,
acest' a nu e causa de ajunsu pentru
singerea proiectului său de resol.

Dupa aceste, oratorele, face una privire
a asupr'a imprumutelor nostru. —
indu pana in capetu — dice — vedem
imprumuturile nostru crescă pre dî ce
ge. — Imprumutul antău fu de 24,
doilea de 30, allu treilea de 54 si allu
ule de 153 milione; conditiunile cres-
ca totu in aceea-si proporție. Si pre-
du celle trei imprumuturi se luasse pre-
nitoi tierrei; acestu din urma s'a
a pre bunurile tierrei. Cu alte cu-
te Ungaria, ca statu, n'are cre-
su pre basea venitelor salu
rate.

Oratorele e ingrijuat seriosu de sortea
venitoriu tierrei, si daca in starea nos-
financ. nu se voru face reformari radia-
ti, tier' a se va ruina. Se incarde in pa-
nismulu si cunoscintia speciala a minis-
tri de finanç. dar lu face attentu, că nu
ompu de perduto.

In urma face attenta camer'a, că daca
respinge proiectul său de resol. va do-
bi, că său nu voiesce, său nu scie se cu-
re seriosu asupr'a amortisarei imprumu-
t, ceea ce nu va fi bine pentru credi-
tierrei.

Min. Ghyz' face unele observatiuni
argumintele adduse de antevoritoriu.
cunoscutu — dice min. — că partea a
din imprumutul de 153 milione se
realiză numai de cătu, si astă va fi tem-
pentru statorirea modului de amortisa-
tia. — Dar la neci una intemplare n'are
mpu pentru adducerea proiectului pana
la sesiunea venitoria. Amortisare se
se effepui său prin conversiunea detoriei
a prin vinderea bunurilor tierrei, modulu
d'antău e forte anevoiosu, dar si la
indre trebuie să fime cu mare circum-
stansie.

Ca Ungaria să-si pota plati imprumu-
t in 4-5 anni, se cere ca să-si direga
dependinte destinele salu si se adduca in
equilibru economia statului. Va fi de reformatu

administratiunea, intregu sistemulu de
contributiune s. c. I. trebuie să inlaturămu
multele defecte alle sistemului căiloru no-
stre ferr.. trebuie să infiintămu bancă na-
independinte. Aceste tote nu le poate im-
plini guvernulu in tempu scurtu pre langa
agendele salu multe si neamenavere. —
Trebue să tienemu ordine in economia no-
stra de statu si vomu affla mediulocel de
amortisare. Inainte de amortisare, si de
lipsa se eugetămu la platirea punctuala a
procentelor, a organiză economia de statu, a
restituil echilibriulu, rogandu camer'a ca ob-
jectulu acestu-a să-lu puna la ordinea dillei
pentru sess. ven. (Aprobare) Asta data crede
că discusiunea a supra proiectului este inop-
portuna. Majoritatea adere si nu intra in
desbatere.

Objectul d'in urma la ordinea dillei
fu proiectul de resol. lui Horánszky, a se
indruma min. de just. ca pentru eliminarea
art. Li d'in 1871 prin urmare pentru regu-
larea immanuerilor si essecutarilor jude-
catoresci se presente nou proiectu de lege
indata la incepertul sessiunei ven: astă, ca
să se desbată si să intre in vigore inca in
an. cur.

Propunatoriul Horánszky motiviză
cu pucine cuvinte propunerea sa, arretandu,
ce defectuoza si daunossa este institutiunea
essecutarilor reg. esprimendu-si mirarea, că
min. de just. cu tote că cunosc preabine
defectele ei, le mai tolereaza.

Min. Pauker dechiară că plasorile
din tote partile contr'a essecutarilor jud.
l'au inadecuat, să provoca tote tribunalele
d'in tierra ca să prezente raportu detaiatu.
— Reporturile au intrat, rezultatul e, că
tribunalele s'au plansu contr'a immanu-
arei essecutarilor jud. cereru ca im-
manuarile să se faca prinalte organe; dar
cu privire la agendele essecutarilor,
d'entre 94 tribunale, 85 n'au facutu
neci una observatiune, opinandu ca agen-
tele aceste să se lasse in man'a orga-
nelor de pana acumu.

Pre bas'a acestora opiniuni ministrul
face cunoscute, că doue proiecte de lege
sunt gata, cari voru fi presentate camerei
cu incepertul sessiunei ven. Uuulu d'in
aceste proiecte transpune immanuarea la
alte organe, era celu-allaltu reguleza agen-
tele essecutarilor. — Desfintarea institu-
tiunii essecutarilor e impossibile intre cer-
cuitările presente. — La votare, proiectul
de resolutiune a lui Horánszky se primi
spre desbatere cu 110 vot. contr'a 100. —
In contr'a ministrului votara, a fara de op-
positiune, centrulu, sassi si una parte d'in
drept'a.

Siedint'a se redica la 12^{1/4} ore.

D'in mediuloculu Transilvaniei.

D'in tote institutiunile, căte le-a in-
fintatua natiunea nostra in folosulu po-
porului, nici un'a n'a ajunsu la atât'a
vedia, latf're, potere morale si materiale
ca Asociatiunea Transilvana intemeiata
in 1860 prin iniciativ'a mai multor
barbati meritati, cari avură rar'a pre-
cautiune, d'a se ingrigi in statutele ei
nu numai de staveritatea, estinderea pos-
sibila, ci si de venitoriu fondului, de-
terminandu anume, că numai patru d'in
cinci părți alle venitoriu annualu să se
pota intrebuinta pentru scopuri cultu-
rali, a cincea parte să se adauga langa
fondulu originalu.

Barbatii numiti se vede, că au pre-
vediutu, cum că voru veni tempuri, can-
du d'oparte poporulu nostru, slabindu-
se prin recolte relle in poterile salu ma-
teriale, nu va poté ajutoră dupa dorint'a sa
ferbinte acestu palladiu nationalu. Ér d'alta parte cum că indifferentismulu
va luă atare dimensiune mare, incătu
insu-si acei-a, cari d'iu sudorea poporu-
lui immediat, respective prin Asociatiune,
fura stipendiati, ér acum ajun-
gendu in posturi si stări materiali, nici
tassele annualu nu le platescă.

Astă este, căci de vr'o doi anni in-
coce, daca fondulu originalu s'a marit,
potemul multum' numai disputetiuni-
lor statutarie amintite mai susu.

Vedem cu intristare nespusă, că

numerulu membrilor solvitori scade
pre dî ce merge, offerte mai mari nu se
facu; cele mai multe subdespartiente,
precum a Hatiegului, Zarandului, Na-
seaudului etc., adeca in pările locuite
mai cu deosebire de Romani, era cele
infintate desvolta pucina, sau nice-o
activitate.

Ba, ce e mai dorerosu, foia "Transil-
vania" redigata de eruditulu nos-
tru litteratu G. Baritiu, afila foarte pu-
cina partinire, si inca ce e mai dore-
rosu se mai afila si barbati d'acei-a —
astă dăsi intelligenti — cari d'in
mai multe respecte egoistice se incercă
a-i si pune capulu. Atât'a malitia, atât'a
ignorantia nu ni-o potemul explică.
Singuru numai domni'a loru si-sciu scopu
si intentiunea.

Ca se punem capetu la tote aceste,
credu, că numai astă vomu reessi, daca
insu-si poporulu va vedé faptice buna-
tătile, ce are se traga d'in partea insti-
tutului acestui-a salutaru, candu apoi
insu-si nu va denegă denariulu seu d'a
contribuui dupa potintia si anume inain-
te de tote se imultim' stipendiele tene-
rilor, cari se consacra industriei si
meserilor.

Afara de acest'a mai este unu ramu
la noi forte pucinu cultivatu, acestu-a e
crescerea sessului femeiescu. Copillele nostre celu mai multe ce cres-
cu in institute straine, unde capeta o
educatiune, amu poté dice contraria re-
cerintielor nostre. Scole de fetitie ne-
lipsescu mai de totu. E dreptu că Reuniunea
femeilor d'in Brassiovu dă ajutor
annuali pentru scopulu acestu-a
la scolele d'in Brassiovu, Blasius si Sabiu.
In estu annu, chiaru si bancă na-
tionala "Albin'a" a impartit d'in profitul
seu la mai multe scole de fetitie,
— pre langa' tote astea, nice pre de
parte nu se ajunge scopulu.

Attragemu deci cu tota seriositatea
attentiunea adunării prossime generali
asupr'a acestorou doue cestiuni vitali,
dar si pana atunci ar fi bine, ca subcomi-
tetele infintate inca se nesuésca pen-
tru realizarea scopului acestui-a.

Credemu, că ar ajută multu causei,
candu Archiereii nostri si cu deosebire
Ess. S. dr. Ioane Vancea, sub acărui in-
tiellepta conducere, scollele poporali au
luat unu sbornu atât'u de imbucurato-
riu se influintieze la Asociatiune cu
tota autoritatea.

x. y.

Reflexiune si declaratiune,

d'in Cerculu Lapusului-ung.

Cu respectu la articolul apparutu in
Nr. 37-38-844 allu pretiuitului diariu
"Federatiunea" d'in tractulu Lapusului-ung.
sub titlu "Tractulu Lapusului in regressu,"
scrisu de "unu fiu allu poporului." Fia
permisso On.Red. in interesulu si chiarifi-
carea adeverului a dice căte-vă cuvinte
căci simtiulu de dreptate nu me lassa ca
să vedu neadeverulu triumfandu — facia cu
adeverulu.

Cu cuprinsulu articolului in generalu
sum multumit u in cătu-va, dara nu pre-
deplinu de ore ce starea scoleloru si beser-
celoru nostre, cu deosebire acelloru gr. orient.
nu este descrisă astă dupa cumu dorere se
affla in realitate, fiind că la acest'a aru
trebui unu condeiu ca multu mai desteru de
cătu allu correspondintelui. Starea scoleloru
si a beserichelor de sub parintele protopopu
Samuilu Cupria este atât'u de deplorabilu
si decadintu, incătu si pre scriitorulu
cellu mai bunu lu face se trassara la de-
scrierea ei.

Asupr'a acestui obiectu, de cea mai
mare importanta voiu reveni cu alta occa-
sione. Astadata trece la partea speciale a
articulului d'in cestiane.

Locuitorii acestui tienutu, fără deose-
bire de nationalitate si confisie pana mai
in anulu trecutu au avutu vietia pacifica,
fratiesca si armonica, in cătu au fostu o ra-
ritate pentru alte tienuturi locuite de na-
tionalitati diferite. Inse precum si in hold'a
cea mai frumos'a se affla cate unu firu de
neghina, astă si intre noi sa afflu ici unu

romanu colo unu magiaru, cari in dillele
trecute se incaseră unulu in "Fed." altulu in
"Kelet" attacandu unulu natiunea altuia in
lucruri baccatele si deune numai de Dloru,
si totu acesti-a sunt cari astă-di nelinișcescu
pre locuitorii tienutului, — si cari cu raf-
ineria arranca cu tina in facia unor sti-
mabili domni d'in mediulocul nostru, cu
scopu de a-i inegră si a detrage d'in domni-
tatea Ioru.

Catul pentru D. Szántó neci candu
n'amu auditu si vediutu ca d'insulu se fi
legatu pre cine-va ghenu si să-lu fi batutu.
Nici candu n'amu auditu ca D. Szántó
se jure pre cine-va să-lu fi provocatul
la acest'a cu injurarea "vângyliei" dupa
cumu se dice acolo. Nici candu n'amu ve-
diutu se fi palmitu pre judele d'in Boereni
si n'amu auditu să-lu fi strigatu "hotiu" si
"tăharu" despre ce insu-si judele com-
munale marturisesc că n'are scire. Si pre-
cumu ellu, astă si eu si altii multi numai
acumu le scimtute totu acestea, dupa ce le-
ama vediutu si cettu in "Fed." Mai departe
duritatea in person'a dlui Szántó Márton nu
are locu, ci d'in contra este unulu d'ntre
cei mai amicabili si loiali deregatori ai no-
stri. "Fiul poporului" au confundat energi-
a cu duritatea. A fi energios in portarea
oficiului, nu insemnă a fi duru. Prin ur-
mare me afflu indreptatul a provocat si
statui pre "fiul poporului" ca in viitoru se
se lasse de astu-felul de appucature nedemne,
cari de sigura nu tindu la unire in
cugete si simtiři, nici la armonica conlu-
cra la unulu si acclu-a-si scopu, ci din
contra la ura, pisma si imparechiari, din
cari resulta appesarea nostra.

Si decum-va totu-si anonimulu autoriu
doresce a essi in publicitate cu vreunu arti-
culu, se essa pre facia, nu se ascunda sub
masca de unu fiu allu poporului, că nu e
démnu de atare titlu, scriindu neadeveruri,
căci devine numai "fiu allu mintuilor."

In fine declaru că nu eu sum fabrica-
toriul acelui conglomerat batjocoritoriu,
cu care sum suspicioneu de cătra Onorab.
publicu de aici.

Ve rogu, Dle Red. se binevoiti a pu-
blică aceste reflexiuni si totodata primiti etc.

Boereni, 14. Janu 1874.

Nicolau Cosm'a
not. cer.

Borsia, 26. Maiu.

Numerulu barbatilor nostri conceci datorintelor inaltei loru missiuni, e micu.
Dreptu-accea, cu cătu sunt mai pucini cu
atât'a le datorim mai multa stima si re-
cunoștinția. Unulu d'ntre acesti barbati
prestigmati e si Rediss. D. Alimpiu Barbo-
loviciu, fostu protopop allu Tract.
Giulei (diecesa Gherla) si parochu allu Borsie.
— Scopulu scriotoriului acestorou sîre
deoparte e, ca dandu la publicitate activi-
tatea acestui operatoriu neobositu in vîn'a
Dnului se se indemnă si alti Venerabili par-
rinti de a-si impliu datorintele ce le au
ca luminatori ai poporului, era de alt'a e,
ca să se faca pucina lumina in unele an-
ghieri alle lumei romane cu privire la tie-
nut'a acestui predemnă barbatu allu base-
ricei si natiunei.

In 2. Juniu 1859. incepusse a functiona
ca parochu allu Borsie. Fundulu parochiale
fa aflatu ca unu desertu, căci cas'a paro-
chiala a suplini un'a coziuba rea nelocu-
vira, alte superedificare sé ingrăditu pre
fondulu parochiale n'a fostu; de bani base-
ricei nici pomana. Inainte de tote si-a
tienutu de st. datorintia a reinoi cas'a
Domnului, carea o aflassa cam desolata. A
castigatu prin offerte de la poporu unu
rondu de vestimente frumose de metase, era
altu rondu de vestimente a capetatu ca donu
de la repausatulu Ioanu Alexi. Doue sti-
charie, fecie pre st. altariu si luminarie a
cumperat d'in allu seu. A facutu chorul
beserică pentru scolari, strana, si a accepta-
ritu beserică pre partea septemtrionale, —
cascigatu ciboriu de tienutu st'a cummine-
catura, si evangelia nouă.

Totu in an 1859. castigandu-si respec-
tulu si iubirea poporului a regulat lectica-
liele statorindu: un'a mertea de ecurudiu in
grauntie pentru preutu, si un'a mertea de
ecurudiu in ciucalau de la fiacare fumă

*

pentru cantore si fetu. Mai de parte, ca poterii se deosebitu un'a diua de lucru cu mancare poporului.

In 1860 a esoperat portiune canonica: 30. juguri pentru prelu, si 5 juguri pentru docente.

In 1861. A inceputu cladirea superedificatelor, cas'a d'in materialu solidu cu 6 incaperi, pote servi de modelu, staululu cu doue incaperi si in midulocu siopru s'a edificat in 1864—1865, apoi s'a facutu in graditure; si in an. 1867. s'a cumperatua siură.

In 1870. s'a edificatua scola rom. conformu legilor in decursu de 3 lune. Pretiul i-a fostu 1100 fl. v. a. si numai 200 s'a repartiatu pre poporu cealalta summa s'a supliniu d'in banii scolari castigati prin offerte de bucate culesse de la poporu scol'a e bine provedita cu celle necessarie, si dupa finitulu toturor edificatelor a lasatua basericiei unu capitalu de 900 fl. v. a. elocat pre interusuri.

Ca pastori adoverat, fiindu adancu petrunsu de necessitatea luminarei poporului, partea cea mai alăssa a poterilor sale fizice si spiretuale a sacrificatu intru luminarea poporului. Nesuntiele sale nobile au si avutu effectulu dorit; ca-ci instructiunea poporale confessionale a arredicatu la acelui stadiu; catu l'a essamele de érna a annului curinte scolare s'a essaminatua la 85 scolari, dintre cari 50 sciu ceti si scrie, si cei mai multi invetia tote studiile prescrise prin lege, ma la 12 insi scriu bine dictando acesta i servesc spre onore si zelosului invetiatoriu I. Teodoreanu.

Era ca romanu a fostu de facia totudeun'a unde au cerutu binele communu a Romanilor mai ales d'in tienutulu nostru. Si in deosebi, a apperat interesele pop. rom. in paroch. Borsia cu mare zelu si abnegatiune, lapandandu gratia si orice felu de ajutoriu materialu offerit de catra antagonii Romanismului, asiá catu si-a trassu ur'a multoru-a, ba adese ori a fostu si persecutatu.

In gremiulu tractului Giulei, ca protopop a facutu catu l'a ajutatu impregiurariile pre terenului basericescu, scolare si nationale, si anume, a redicatu solutiunile docentiali, cari la intrarea D. Salle in acestu tractu a fostu aproape nulle etc.

Acesta sunt scurtu fructele nesuntierloru fostului nostru parochu A. Barboloviciu, afara de acestea prin ne numerate benefaceri si a manifestatu iubirea parintiesca facia de noi fosti fii ai sei suffletesci, pentru cari i adducemua cea mai cordiale multumita, roganandu-lu, ca si de aci inainte in largul cercu de activitate ce i s'a deschisut, se continue a lucra cu zelulu si abnegatiunea de pana acum, si Ddieu i va binevenită ostenelele, era posteritatea i va fi recunoscutia.

Unu poporanu.

Leurdina, 6. Jun.

Spect. Dle Red.! Permitte-ti-mi, ca se descriu cu cateva sire starea vicariatului rom. din Maramuresiu. — Sigetul Marmatsei precum una mare parte d'in cotta — pana in tempulu fericitului Archipastorius Alessi prin egoismulu Rutenilor appartinea diecesei rut. a Muncaciu.

Partea diecesei cu scaunulu vicarialu din Sigetu e restituia, lauda acelioru nebositi lucratori, cari interessandu-se de binele diecesei si a locitorilor romani, — n'au voitut se lasse romanismul si beseric'a rom. a perf intre numerulu preponderantu allu rutenilor.

Fericitulu eppu Alessi denumit de vicariu for. eppescu pre actualulu eppu M. Pavelu, care multu a lucratu pentru ameliorarea starea materiale a besericiei rom. d'in cotta.

Daca privim vicariatulu rut. si rom. din Sigetul Marmatsei, vedemua una difuertita fort, mare. — Intru una parte abudantia, avutia; in cealalta neajunsuri, miseria. Vicariul rut. are casa cu doue etajuri, solutiune buna de la guvern, era communitatea rut. are beserica pomposa, scola bine ordinata, casa invetiatoriala; — pana ce la noi, — dorere, nu ne potem mandri cu atatea bunatati.

Vicariul rom., invetiatorul, profesorele limbei si literaturi rom. n'au casa, n'au solutiune; seu daca au, e asiá de ne considerabila, incat respectivii de abia potu vegeta de pre o di in ceta lalta. Era cu astfel; de solutiune nu se poate implini officiul cu conscientia.

Dreptu aceea nepotendu-se sustiné si mai departe starea acesta anomală si deploabilă a Vicariatului rom. din Maramuresiu, fara daune momentose facia de beserica, — ar fi tempulu a face capetu anomaliei batocuritorie si a mediulocii organisarea definitiva a Vicariatului, precum in interesulu invetiamentului poporului — organisarea solutiunei invetiatorului poporului si a celuil ce occupa postul ca profesore de limba si literatura rom. in gimnasiu, de orace cesti din urma facu unu folosu nespusu romanitatei, candu prin escitarea semtiului nationalu mantuescu surcelele romane de perire seu degenerare intre elemintele straine preponderante.

Tote aceste sunt de a se luá in consideratiune: Vicariatulu dotatul bine si intru unu modu ca celu rut., ca se aiba mediulocu a ajutá poporulu intregu rom. din Vicariat; profesorele rom. de la gimn. si invetiatorul rom. provediti cu tote cele trebuintiose din partea materiala, ca numai asiá voru poté correspunde chiamarei loru sublime de a mantui poporulu romanu, care e sentinel'a nordica a trunchiului sanatosu, dar indepartat.

Departu se fia de mine se me indoiescu despre intentiunile salutarie si parintiesci alle Eppului nostru diocesanu, carele cunoase bine starea, in care se affia Vicariatulu cu parochi'a din Sigetu, ca-ci de acolo se departa la stralucitulu scaunu archierescu; ci voiescu se resuscitez mediuloculu, de care s'au folositu rutenii pentru ajungerea scopului loru, care-dupa parerea mea — ar fi bunu de imitat si de catra romani. — Rutenii civili si preoti se adunara intru-o conferintia, unde s'au consultatua despre ameliorare starea vicariatului rut. In conferintia acesta compussera una rogare la guvernul pentru dotarea cuvenita a Vicariatului si a invetiatorului loru, rogarea fu asternuta la guvernul de catra Eppulu loru, si fiindu recomandata caldurosu avu unu resultatul splendidu, care se poate vedé si asta-di, si care e cunoscuteu de toti.

Eccă mediuloculu acestu-a ar fi bine intrebuintiatu si de catra Romani. Credu si am firma convingere cumea Pr. S. Eppulu nostru — conformu promisiuniei facute unor civili si preoti ca i-va chiamá la unu sinodu eparchialu, unde intre lipsele celle mari, cari asceptu remediu e: Vicariatulu rom. din Sigetul Marmatsei, care de nu va fi organizata conformu cellui rutenu, va fi numai una anomalia, una ironia.

Paulu Orossu.

Romani'a. Senatulu si camer'a terminandu-si lucrarile, sessiunea straordinaria a cestoru corpori legiuitorie s'a inchisua la 1/13 Jun. c. Nunciele catra senatu si camera sunt identice cu osebire numai, ca senatulu functionandu acum de 4 anni, in nunciul tronului catra acestu corpu, sunt insfrate tote lucrarile mai esentiala indeplinite in cursu de 4 anni, prin urmare publicam numai testulu nunciului catra senatu:

Domniloru Senatori,

Pentru antai'a data Senatulu ajunge la termenul reînnoirei salie periodice fissata prin Constitutiune.

Daca stabilitatea si armonia intre poterile Statului este o conditie neaperaata pentru prosperitatea poporului, suntemu in dreptu a ne felicitá cu totii de acestu resultat.

Multumirea nostra este cu atatul mai mare, cu catu legislatura de patru anni, care se inchiaia acum, a fostu cea mai bogata in lucrarile ei.

Organisarea Besericiei dupa datinele tierrei si dupa santele canone, organisarea armatei resolvirea intellepta a greutatilor invit in urm'a primei concessiuni a callei ferrate Romanu-Verciorov'a, intarirea ordinei financ, prin crearea de resurse noue in budgetulu Statului, legea domenielor si a

casei pensiunilor, reforma administratiunei in Districtu si Communa prin legea consilielor judetiane si prin legea comunala; convențiile telegrafice si postale cu Statele vecine; legea telegrafelor si postelor, modificarea Codicelui penale si legea regimului inchisorilor, si in chiaru acésta laboriosa sessiunea extraordinaire, legea pentru legarea călilaror nostre ferate cu retiu'a cea mare a Europei, legile vamali, sanitare si a improprietarrei colonistilor din Basarabi'a; — aceste legi impreuna voru consolidata administrarea generala a Statului Romanu, era pentru d-v. in deosebi voru fi unu titlu la recunoscintia tiei.

In nunciul Meu din 23. Maiu, 1871, presentat d-v. totu prin guvernul actualu v'am esprimitu increderea, ce am in destinele Romaniei si sperantia ca natiunea intreaga, luminita prin experienta a dupa atatea grele incercari si obosita de lupte sterile, va merge prin mandatarii sei cu passi siguri pre adeverat'a calle a progressului, prin ordine si stabilitate. Increderea mea a fostu fondata, sperantia s'a realizatu.

Ve esprimu dura, d-lor Senatori, domnesc'a Mea multumire si rugu pre D-dieu se ve aiba in sant'a sa paza.

Sessiunea extraordinaire a Corpurilor Legiuitorie este inchisa.

*Carolu
(urmeza semnaturile
ministrilor.)*

VARIETATI.

(Artistulu Jonescu), cu ocazia unei representatiunile salie de "adio" data luni-a trecuta in "lumea noua," — a fostu onoratu cu assistenti' unui frumosu numar d'in societatea coloniei romane aflatore in Budapest'a. La representatiunea piesei "Cobanulu" publicul romanu l'a salutat cu aplause entuziastice, arruncandu-i cete-va buchete si-o cununa frumosu de care aterna o cordea tricolora, cu inscriptiunea "Artistului J. Ionescu romanu din Budapest'a, 15 Iuniu, 1874."

Sciri mai nove.

Vienn'a, 17. Jun. „N. Pr. Lib.“ afirma ca Kuhn si ar fi cerutu demissiunea d'in consideratiuni constitutiunale, pentru ca ar fi deosebitu, cumea allaturea cu ministeriulu de resb. constitutionale coexistinti'a prefecturei supr. milit. independent este impossible. — De alta parte, "Tageblatt" gasesce connessiune intre schimbarile milit. si intre una directiune de alliantia cu preponderantia russescu. — In fine, "Vaterland" caracterizeaza pre nouu locutente allu Boemia ca unu instrumentu allu toturor sistemelor si ca prin urmare dl. Weber poate pregati operatiunea pentru schimbarea sistemului.

Dupa „N. Pr. Lib.“ Consorciul institutului de creditu Rothschildianu au anticipat guvernului ung. 4 milione de floreni.

Posnania (in Prussia) 16. Jun. Capitulul metropolitanu refusa allegarea unui vicariu capitulare. A fara de cass'a consistoriale si edificiulu seminariale se secestrara si fondurile spitalului catolicu; acestu d'in urma si institutul orfanale se pusera sub inspectiunea unui comisariu guvern. Beseric'a stiui Laurentie fu inchisa, pentru ca neci unu prelu n'a vrutu se se insarcinez a substitui pre paroculu.

Veneti'a, 16. Jun. Congressulu catolicilor, terminandu lucrarile, inchise asta-di sedintele, cellu mai de aproape congressu se va tine la 1875 in Florentia.

Rom'a, 17. Jun. Dfariulu off. publica decretulu reg. prin care parlamentul se proroga. — Asta-di se incep

primirile in Vaticanu, fiindu aniversari a alegerii Ponteficelui.

Vienn'a, 17. Jun. „Nopei Pre Lib.“ se telegrafeaza d'in Parisu, Mac Mahon ar fi declarat deputatul legitimist Kerdrel, cumca neci unu pretiu nu va accepta unu mandat d'in stang'a.

Moguntia, 17. Jun. In siedere a reuniunii catolicilor vorbi Mafang despre cestiu sociale si ceru in traltele „Impucinarea darilor, reactarea legilor in contr'a usurariei, inhibarea defectelor legii industriale, regularea pre baza crestinesca a dreptului manufactorilor.“

Berna, 17. Jun. Consiliul naional (federal) decise convocarea adunarii federale in sessiunea extraordinaire pre dina de 1 Octobre, a. c.

Panciova, 18. Jun. Asta-di confisca d'fariulu nemt. „Banater P. pentru unu articlu vehement, precare cere rigore in contr'a Omladinei, carei a membrii in cete-va sedintie si consiliul municipale districtuale ar insultatu prefectului si guvernul. In siedin urma, ce dede ocazie la discursi impetuose, Casapinoviciu strigă prefectului, care voia se-l dascalesc „vorbesce catu-ti place, dar eu cu tine aceste nu me voi imbracca in pelecea de gasca a loialitatii.“

Moguntia, 17 Jun. Adunarea generala a reuniunii catolicilor approba resolutiunea in contr'a civilisatiunii moderne, a constitutiunii imperiului nemtescu, a descrestinarii si a conducea invetiamentului prin potestatea statului in contr'a pressei liberali, a besericiei de stat si amovibilitatii Episcopilor prin judecatorile mirenesci; — de la parte adunarea se declară pentru independentia politica a scaunului pontifici, p. constitutiunea besericiei catolice, p. conservarea drepturilor pontificelui.

Constantinopol, 18 Jun. Gherile provinciale alle Turciei europeene adunate chiaru acum, decisera a reclama, precum au facutu Candi'a, egatatea Crestinilor cu Mohamedanii, apca si crestinii se fia numiti presedintele tribunale si Caimacani (guvernatorii locutentii). (De no fi si acesta vrăgluma turcesca. Red.)

Versalii, 18 Jun. Cete de deputati d'in drept'a negoziu a suprareabilitatei majoritatii de mai nainte propunerii lui Lambert, pentru constituirea republicei pre siete ani.

Madridu, 17. Jun. „Gaceta“ anuncia ca aproape de Alcota, 12.000 Carlisti sub conducerea lui Alfonsu s'au totalmente batuti; fiiliu lui Enricu cadiu in batalia.

Rom'a, 19. Jun. Dfariulu "Voce della Verità" publica responsulu Ponteficelui la fericitarile (in sfârșit de l. c.) Cardinalilor; Ponteficele protestele in contr'a usurpatiunii statului pontifici si contr'a altor si in contr'a besericiei, apoi aduse, ca d'insulu reinoiesce acestu protestu pentru ca nu de multi i-a venit parte cu vorba parte in scrisori, d'mai multe parti cereri de reconciliare, ellu inse nu poate inchiaia pace cu imii besericiei, provoca dar pre cardinali a urmă exemplul episcopatului strainu, a nume allu celui nemtiei si allu celui d'in Brasilia.

ALESSANDRU ROMANU
Propriet., edit. si red. respundet.